

nt

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 47 25. novembra 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Seja osrednjega odbora NSKS

Zadnji petek so se v Slomškovem domu Mohorjeve družbe sestali člani osrednjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev. Nad 40 udeležencev (člani osrednjega odbora prihajajo iz vseh dvojezičnih občin) je pod vodstvom predsednika dr. Matevža Grilca ter osrednjega tajnika prof. Jožeta Wakouniga razpravljalo o aktualnih narodnopolitičnih vprašanjih. Mdr. so razpravljali o zadnjih gospodarsko-političnih ukrepih, ki jih je sklenila vlada v Beogradu in ki močno prizadenejo maloobmejni promet. Nadaljnja točka dnevnega reda je bil občni zbor NSKS, ki bo v soboto, 18. decembra v Slomškovem domu.

Na povabilo NT in Mohorjeve družbe:

V sredo, 1. decembra ob 19.30 bo v Slomškovem domu Mohorjeve družbe pogovor z avtorjem filma „Vas ob meji“ Thomasom Pluchom.

O filmu »Vas ob meji« se je veliko diskutiralo. Precej ljudi je bilo nezadovoljnih. V sredo, 1. decembra, imate priliko, da diskutirate z avtorjem filma.

Vsi prisrčno vabljeni!

Predsedstvo RK SZDL Slovenije:

Ljudje ob meji nujno izvzeti od omejitev

UVODNIK

Lepota je obljubljeni dežela. Sijaj te dežele je navzoč v vsem, kar ljudje iščemo, hočemo, želimo. Ta sijaj daje pomenskost in s tem je rojena naša moč, da gremo v vprašanju edinega pomena v življenju do konca.

Ta obljubljeni dežela je Sizifov nemir, in ko nas zasnava, nas v resnici osvobaja.

Ali se splača biti Slovenec? Vprašanje je postavljeno v smislu narodnostnega in politično-ekonomskega vrednotenja. O tem razmišljajo mnogi na vseh meridianih, mnogi so opravili notranjo emigracijo, mnogi vztrajajo, pred kratkim smo brali v Delu Čučkov

Se splača biti Slovenec?

odlomek iz potopisne knjige, kjer je na smrt utrujeni emigrant Jurčec sanjal o svoji triumfalni vrnitvi v Ljubljano, ganljivo, brez dvoma, saj v rej vrnitvi nisem zasledil toliko maščevanja, kakor zvestobo, čeprav je malce tudi požugal.

Sploh je vprašanje, ali se splača kaj biti, vprašanje najnižjega nagona. Kadar se človek sprašuje tako potem je padel na klinu svoje zavesti najnižje.

Židje in Palestinci se verjetno tudi sprašujejo, ali se splača biti to, kar so, toda v večini to so, in v tem je ves odgovor, v tem je avtentika in polnost življenja. Ko sem v Jeruzalemu, Hebronu, Tiberijadi in drugih mestih Izraela opazoval življenje, ki se z moje perspektive ni splačalo, me je streznil in pretresel zgodovinski primer Massade, kjer je devetsto Judov naredilo samomor, ker niso smeli živeti po svoje.

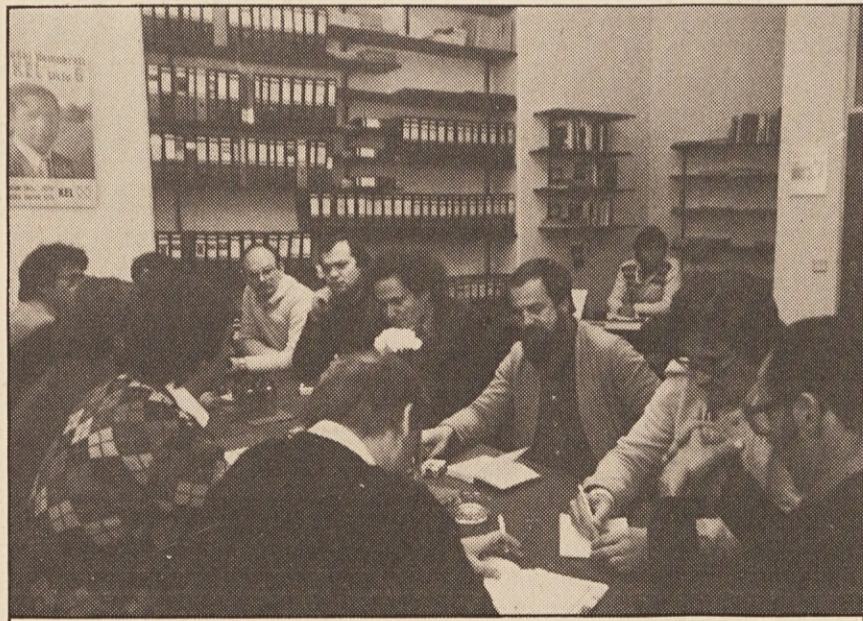
Na vsak način se splača biti Slovencev pod vsakršnimi pogoji, zato ker se splača biti tudi Jud ali Palestinec, seveda so pogoji, pod katerimi si to, včasih zelo težki. Massade bodo večna spremljiva židovskega in morda slovenskega naroda. Takorekoč vseh malih narodov. Vedno se splača biti to, kar si.

Pavle Zidar

Obmejno območje je nujno potrebno izvzeti iz omejitvenih ukrepov. To je bila temeljna ugotovitev predsedstva RK SZDL Slovenije, ki je zasedalo — pod vodstvom predsednika Franca Šetinca — zadnji torek v Ljubljani. V predsedstvu RK SZDL Slovenije so namreč mdr. obširno razpravljali o posledicah uvedbe depozitov: pri tej točki dnevnega reda predsedstvene seje so bili navzoči tudi dr. Matevž Grilc, dipl. inž. F. Wieser, Boris Race iz Trsta, kakor tudi predstavniki Italijanov in Madžarov v Sloveniji.

Predsednik Franc Šetinc je poudaril, da če imajo gospodarski ukrepi politične posledice, potem ne moremo govoriti več samo o

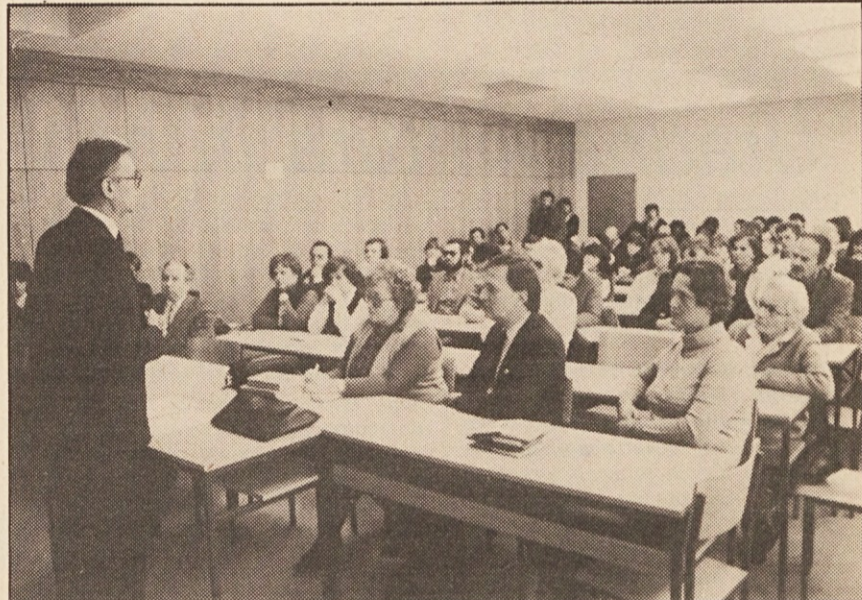
gospodarskih ukrepih.“ Omenjeni ukrepi, ki so jih sklenili v Beogradu, predvsem pa uvedba depozitov, imajo dejansko vrsto političnih posledic. Tako je dr. Grilc na seji poudaril, da so koroški Slovenci, ki živijo ob meji, močno prizadeli. „Povezava z matično domovino“, tako dr. Grilc, „je — poleg lastne dejavnosti — najbolj učinkovita komponenta v boju za naš narodni obstoj. Mi zagovarjamo politiko odprte meje, ti ukrepi, zlasti uvedba depozitov, pa so brez dvoma protiusmerjeni tej politiki.“ S tem v zvezi je dr. Grilc opozoril, da pomeni oprta meja hkrati „protiasimilacijski učinek gospodarskega sodelovanja“: s tem, da prihajajo Slo-

Zadnji petek so zastopniki Alternativne liste Avstrije (mdr. Fritz Zaun, odbornik nižjeavstrijske občine Baden ter predstavnik štajerske AL Mathias Wabl) obiskali predstavnike NSKS, Kluba slovenskih občinskih odbornikov ter KEL. Zastopniki ALÖ so v pogovorih s slovenskimi organizacijami, ki so jih vodili predsednik dr. Grilc, dipl. inž. Wieser, mag. Warasch in Smolle, ponovno poudarili, da se ALÖ zavzema za pravice in zahteve manjšin v Avstriji. Govorili so tudi o možnih oblikah sodelovanja pri državnoborskih volitvah ter sklenili, da bodo nadaljevali pogovore še v decembru.

Predstavnika ALÖ: občinski odbornik Zaun in Mathias Wabl.

V sredo je v okviru celovških dni v Ljubljani predaval na slavističnem inštitutu ljubljanske univerze ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik. Govoril je o dvojezičnem šolstvu na Koroškem s posebnim poudarkom na slovenski gimnaziji. Predavatelj je v svojem izčrpnem in s podatki in številskimi podkrepljenim referatu nazorno orisal položaj dvojezičnega šolstva na Koroškem, od leta 1945 pa do danes (Izveščke iz predavanja prinašamo v podlistku na 2. strani).

Med poslušalci v veliki predavalnici je bil tudi avstrijski generalni konzul dr. Georg Weiss z ženo. Dekan filozofske fakultete prof. dr. Jurak je dr. Vospernika pozdravil v imenu univerze in fakultete, predstojnica slavističnega oddelka prof. dr. Tinca Orožnova pa je izrazila veselje, da je prišlo v teh dneh do tega predavanja.

venci onstran meje v naše kraje, omogočajo višje vrednotenje slovenskega jezika. Na vsak način bi

Bo Leitgeb splaval po Dravi?

Kam plove podjetje Leitgeb? Tako smo se vprašali že v avgustu? Tokrat je Leitgeb poslal 35 ljudi na „Kurzurlaub“. Sicer so le-ti jeseni spet lahko začeli delati, vendar: pred božičem hočejo odpovedati 60 ljudem, ki delajo na Leitgebovi žagi. Problembv namreč ni manj, postajajo vedno večji. In kot je poslovodja dir. Auer rekel v pogovoru z NT, ni videti bližnjega konca velike krize na lesnem trgu.

Gotovo je treba videti Leitgebove težave mdr. v luči kritičnega položaja na lesnem trgu oz. v zelo nizkih cenah ter v veliki mednarodni konkurenci med lesnimi podjetji. Vendar to niso vzorci, morda tudi ne odločilni: pravzaprav ni nič novega, da so odgovorni predstavniki podjetja Leitgeb delali v preteklosti velike napake. V kolikor bodo te napake za 267 delavcev in nastavljenecv usodne, tega še ne moremo docela ugotoviti. Vendar, kot stvari kažejo, ni neutemeljena skrb, da bo Leitgeb zares splaval po Dravi. Razen, če se bi zgodil nepričakovani gospodarski čudež. Toda: čudeži v „Zeiten, wo Krisen? ...“

bila podpora matične domovine bolj učinkovita, če ne bi bilo teh problemov; zamejski Slovenci brez odprte meje pa ne bi mogli razvijati enotnega kulturnega prostora. Dr. Grilc in dipl. inž. Wieser sta mdr. poudarila, da je prav zdaj čas, da bi se Jugoslavija ponovno prizadevala za sporazum z Avstrijo o obmejnem gospodarskem sodelovanju.

Tudi Boric Race, predsednik SKGZ v Trstu, se je zavzel za to, da bi omejitveni ukrepi za obmejne kraje naj ne veljali. Race: „Sedanja kriza v Trstu in Gorici je prizadela tudi Slovence — v njej jih bo tisoč ostalo brez dela.“

K tej točki so še spregovorili mdr. predsednik komisije za narodnosti pri RK SZDL Jože Hartman, Jernej Jan, predsednik komiteja IS za mednarodno sodelovanje, ter Vlado Uršič iz Tolmina. „Vrata v Jugoslavijo so prav po zaslugi odprte meje postala privlačna pokrajina z razgibanim gospodarstvom in infrastrukturo, s čemer se pred 20 leti ne bi mogli pohvaliti“, je dejal Jože Hartman.

Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Janez Zemljarič se je v prejšnjem tednu pogovarjal s predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevžem Grilcem in predsednikom Zveze slovenskih organizacij na Koroškem Feliksom Wieserjem. Ob tej priložnosti so obravnavali položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter nekatera vprašanja gospodarskega in drugega sodelovanja med Slovenijo in Koroško.

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
Nužej Tolmajer

Koroški se, tako KTZ, obetajo novi kulturni časi. Socialistični dnevnik je 21. novembra letos sporočil, da je deželni glavar Wagner napovedal socialistični kulturni svet (SPÖ Kulturrat), ki naj bi menda zastavljal nove kulturne akcente. Kaj naj bi pomenili novi kulturni akcenti, pa tudi piše list — instalacija sekretariata za „Volks- und Brauchstum“. Za vodjo tajništva je predviden predsednik koroške Landsmannschaft, ki ima do koroških

viden za vodjo tega biroja, a je sedanji deželni glavar to preprečil. Vprašanje tega biroja je slej ko prej odprto. Naj vzpostavijo biro in mu dajo potrebne kompetence. Instalacija nekega kulturnega sveta oz. tajništva, ki naj bi ga po vrhu vodil še izrazit neprijatelj koroških Slovencev, samo potrjuje negativno stališče celotne deželne vlade in stranknih vodstev do koroških Slovencev. Po njihovem nas očitno ni.

Uradna kultura in mi

Slovencev negativen odnos. Brugger je tudi organizator zadnje velike desetooktobrske proslave (1980).

Iz članka samega ni mogoče razbrati, ali gre tu samo za neko strankino kulturno pojmovanje ali pa naj bi ta kulturni sosvet postal deželna ustanova. Če je to zgolj strankina zadeva, me zanima, kdo bo zastopal Slovence oz. koliko bodo upoštevani tudi Slovenci. Ne morem si pa predstavljati, da bi Sepp Brugger vodil ta sekretariat. Brugger je doslej dokazal, kakšno je njegovo pojmovanje kulture. Plebiscitna proslava leta 1980, za katero je bil on odgovoren, nam je še vsem v spominu. Takrat so nam Slovencem jasno pokazali, kako si predstavljajo sodelovanje z nami.

Krščanska kulturna zveza je slej ko prej mnenja, da je treba urediti zadevo biroja za Slovence pri deželni vladi in njegov status. Kot znano, je dr. Apovnik, ki je dober poznavalec kulturnega in političnega življenja koroških Slovencev, bil pred-

Obe slovenski kulturni organizaciji KKZ in SPZ imata mandat koroških Slovencev, da jih zastopata v kulturnih vprašanjih. Krščanska kulturna zveza nagovori precejšen del ljudi, isto velja tudi za Slovensko prosvetno zvezo, in to tja do skrajne jezikovne meje. Vsem poizkusom, da bi nam kdo omejil delovanje oz. hotel odvzeti bazo in mandat, se bomo postavili po robu.

Že sama legitimacija Bruggerja je tipično koroška. Sam sem doživel doslej tri velike jubilejne plebiscitne proslave in moram reči, da so si bile podobne kot krajcar krajcarju. Zaman je tam vsak količkaj trezno misleč človek iskal novih kulturnih akcentov. Dvomim pa, da je gonja proti Slovencem nov kulturni akcent. Če bo tudi novo tajništvo delalo v smislu plebiscitnih proslav, potem v tem svetu koroški Slovenci nimamo kaj iskati. Mi nismo neki kulturni privesek, za nas folklor in običaji niso roba, ampak jih hočemo obdržati in gojiti, ker so del naše kulture.

Občni zbor SPD »Kočna« v Svečah

V soboto, 20. 11. 1982, je SPD „Kočna“ v Svečah vabilo na občni zbor. Prvič smo se člani društva lahko zbrali v novih društvenih prostorih v stari šoli, „pri Miheju“. Glavna točka tega občnega zbora je bila sprememba statuta o poslovnih dobi izvoljenega odbora. Po novem društvenem pravilniku bo občni zbor vsako leto, volitve novega odbora pa vsaka tri leta. Ta sklep je bil soglasno sprejet.

Predsednik dr. Janko Zerzer je dejal v svojem govoru, da mora društvo v svojih dejavnostih nagovarjati predvsem mladino in jo skušati navdušiti za sodelovanje. Omenil je tudi, da sedanja nesoglasja z občino niso bila zlonamerana, da pa ne more odobravati odklonitve objavljenih podpore. Ob koncu se je zahvalil KKZ in župnijskemu uradu za podporo in izrazil željo, da bi vsak član pokazal angažma in prizadetost. Po tem je tajnica Malka Feinig poročala o dejavnostih preteklega leta, ki obsegajo zabave, šport, umetnostne prireditve, igrice, petje, instrumentalne nastope, predavanja in jezikovno izobraževanje. Nekajkrat je domače društvo v preteklem letu sodelovalo tudi z nemškimi društvi. Blagajnik Pepi Begusch je poro-

čal o finančnem položaju društva, ki je zadovoljiv, čeprav je ureditev novih društvenih prostorov stala precej denarja. Živahni razpravi o raznih problemih, ki se tičejo društva, je sledila volitev novega odbora, ki bo tokrat posloval tri leta.

V sestavu odbora ni bilo bistvenih sprememb. Predsednik: dr. Janko Zerzer, podpredsednica: Gabriela Partl, tajnica: Malka Feinig, namestnik: Fabijan Hafner, blagajnik: Pepi Begusch, namestnik: Hanzi Feinig, knjižničar: Toni Furtner, namestnica: Aní Begusch, referent za šport: Matevž Wakounig, referent za zabavo: Hanzi Tschelesnig. Poleg glavnega odbora smo na občnem zboru izvolili še

nadzorni odbor, ki ima nalogo kontrolirati glavnega. Izvoljeni so bili: dr. Tomi Partl, Ferdi Hafner in Tatjana Feinig, njihovi namestniki pa so: dr. Zdravko Inzko, Marki Hafner in Käthe Frantar. Po novih štatutih mora imeti društvo tudi razsodišče, ki odloča v primeru spora. To razsodišče sestavljajo: p. Ivan Antolič, mag. Alenka Inzko in Karel Smolle.

Po volitvah je predstavnik KKZ, Nužej Tolmajer, izrazil veselje, da ubira SPD „Kočna“ poleg starih tudi nove poti in možnosti delovanja. Predlagal je, da bi v Svečah spet poživili odrsko dejavnost. Ob koncu so se društveniki pogovorili še o načrtih za bodočnost.

Društvo slov. pravnikov

Koroški slovenski pravniki so se združili v stanovskem društvu. V soboto, 20. 11. je bil v prostorih Zveze slovenskih zadrug ustanovni občni zbor Društva koroških slovenskih pravnikov v Celovcu. Udeležba je bila zadovoljiva in kot stvari kažejo, bo število članov kmalu precej naraslo.

Namen društva je gojiti in pospeševati pravne in državne vede

in zavzemati stališča k zakonskim osnutkom, ki zadevajo slovensko narodno skupnost na Koroškem, zlasti njeno notranje-državno in mednarodno zaščito. Nadalje bo društvo dajalo pravno pomoč tako slovenskim organizacijam kot tudi posameznim članom slovenske narodne skupnosti za uveljavitev nacionalnih in splošno človekovih pravic.

Društvo bo navezalo stike s koroško pravniško družbo in slovenskimi ter primorskimi pravniki. (Nadaljevanje na 6. strani)

Andropov: Kdo je to?

Karikatura: „International Herald Tribune“/Oliphant

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04222) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 2230 23.

Vse premalo zazrtosti v integralni del gospodarstva

Narodna skupnost koroških Slovencev je prav gotovo tudi danes še zamudniška

Dr. Reginald Vospernik je v sredo prejšnjega tedna predaval na ljubljanski slavistiki o dvojezični izobrazbi na Koroškem. Z njegovim dovoljenjem prinašamo izvleček iz temeljnega in obširnega predavanja.

Večkrat že sem opozoril na neko posebnost, zaradi katere se naša Slovenska gimnazija razlikuje od ostalih višjih šol v deželi. Demokratična družba uresničuje socialno integracijo vseh slojev prebivalstva. Zaradi raznih omejitev — geografskih, finančnih, psiholoških — uspeva ta poizkus tu bolje, tam spet manj. Zdi se pa, da je Zvezna gimnazija za Slovence model takega socialnega integracijskega procesa. Našo šolo obiskuje od vsega začetka skoraj tretjina otrok iz delavskih družin, nato šele sledijo kmetje in ostali sloji našega prebivalstva. V preteklem šolskem letu je bilo 27,1% dijakov iz delavskih 20,5% iz kmečkih družin. Nato šele sledijo uslužbenci, obrtniki in izobraženci. Upravičeno smemo bi-

ti ponosni na to, da odpiramo vrata izobrazbe prav tistim ljudem, o katerih pogosto trdijo, da jim naravne danosti ne nudijo šans, da bi posredovali svojim otrokom ustrežno izobrazbo.

Od sedanjih 711 absolventov, ki so zapustili Zvezno gimnazijo za Slovence z maturo, najdemo akademske diplome: filozofe, zdravnike, juriste, duhovnike, agronome, tehnike, sociologe, gospodarstvenike, zlasti pa učitelje in profesorje.

Narodnostna skupnost koroških Slovencev, ki se je šele z ustanovitvijo lastne višje šole začela vraščati v ta svet, je prav gotovo tudi danes še zamudniška. Znanost je na raznih področjih spoznala pomen družbenih in zlasti še ekonomskih struktur. Vse preveč je med absolventi še sicer hvalevrednih teženj po lingvistični, humanistični in pedagoški usmeritvi, vse premalo še zazrtosti v integralni svet gospodarstva, ekonomije, tehnike. V družbi, ki ne pozna vsiljene izbire poklica in ne pozna numerusa claususa na naših visokih šolah, je edina pot do smiselnega usmerjanja poklice, da odpremo mladini čim širša obzorja delovnega sveta, ki jih čaka. Na Zvezni gimnaziji za Slovence se to zavestno dogaja v okviru tako imenova-

nih poklicnih posvetovanj, ko pride na šolo strokovnjak — zdaj te, zdaj one smeri — in se v prijateljskem pogovoru s študenti pomeni o vseh vprašanjih, ki jih zanimajo.

Ker se šola zaveda, da kliče tudi gospodarstvo koroških Slovencev po ustreznem kadru, so taka posvetovanja in so taki pogovori, kjer sodelujejo tudi znani predstavniki gospodarskega življenja, velikega pomena.

Da zahteva vzpon na pedagoški lestvici tudi sorazmerno veliko socialno mobilnost, je Peter Meusbürger v svoji študiji „Ausbildungsniveau und schulische Situation der Slowenen in Kärnten von 1848 bis 1978“ (Innsbrucker Geographische Studien, Band 5, 1979) zelo nazorno dokazal. „Če živi manjšina, kot so to koroški Slovenci, pretežno v gospodarsko manj razvitih deželnih pasivnih prostorih z nadpoprečnim številom brezposelnih in z investicijsko dejavnostjo, ki je daleč pod poprečjem, je ta odselitev visokokvalificiranih navadno še večja, kakor če naseljeno področje manjšine obsega tudi mesta in višje centralne vasi s široko ponudbo delovnih mest tudi za višje kvalificirane...“

Medtem ko pride v vseavstrijskem poprečju leta 1971 na 39 prebivalcev 1 delovno mesto za matu-

ranta in na 79 prebivalcev 1 delovno mesto za akademika, je prišlo na primer v velikovškem okraju (brez mesta Velikovec) šele na 115 prebivalcev 1 mesto za maturanta in šele na 459 prebivalcev 1 mesto na akademika.

Pri tem je treba še upoštevati, da dejstvo, da so absolventi večinoma ubrali tradicionalne poklice (učitelj, zdravnik, jurist, duhovnik), še prej dovoljuje zaposlitev v domačem okraju, kakor bi bilo to tako, če kdo ubere drugo, manj običajno poklicno pot: in to velja v pospešeni meri tudi za absolvente Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Kulturna politika slovenske gimnazije, če je dovoljen ta doneči izraz, se vedno spet zavestno orientira pri družbeni danosti. O tem pričajo tudi številni obiski tako z avstrijske kot tudi s slovensko-jugoslovanske strani. V slovenski gimnaziji so bili v gosteh že zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger, avstrijski zvezni kancler dr. Bruno Kreisky, v predpreteklem šolskem letu pa predsednik izvršnega sveta socialistične republike Slovenije Janez Zemljarič in delegacija Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo pod vodstvom podpredsednika Petra Winklerja; pravtako je

predavala profesorjem „O usmerjenem izobraževanju v Sloveniji“ predsednica Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo Majda Poljanšek.

Naši dijaki si iščejo prijateljev med nemško govorečimi tovariši prav tako kot v gimnazijah v Sloveniji, denimo v gimnaziji Ravne na Koroškem — z njimi imamo redna športna srečanja — ali v postojnski gimnaziji. Ta vzgoja v kulturno-politično odprtost se amortizira s poznejšo kulturno aktivnostjo naših absolventov, čeprav se ta ali oni izgubi.

Trenutno je okrog 2500 mladih slovenskih ljudi od 1. razreda osnovne šole do univerz v izobrazbenem procesu. Pri tem niso všteti vajenci in predšolski otroci, ki se morajo zadovoljiti s tremi privatnimi dvojezičnimi otroškimi vrtci. Teh 2500 mladih ljudi nas mora navdajati z rahlim optimizmom, da bo tudi zamudniška koroško-slovenska situacija dosegla v doglednem času nekoliko bolj diferenciran in sodobni družbi ustrezen nivo, čeprav so se medtem precejšnji krhki deli našega narodnega občestva posebno na jezikovnih robovih odcepili. Vsa naša prizadevanja morajo veljati ohranitvi tega, kar še želi živeti zavestno etnično življenje.

PoBo-Posojilnica Borovlje: letos obhaja svoj 75-letni jubilej. 20. oktobra 1907 je bil ustanovni občni zbor Hranilnice in Posojilnice Borovlje. V teh 75 letih je Posojilnica in Hranilnica Borovlje doživela ter uspešno premagala marsikatero težavo, v letih nacističnega nasilja pa so jo sploh likvidirali. Vendar: vedno je znala uresničiti geslo — delo domače Posojilnice naj bo v korist domačinom ljudem ter domačemu gospodarstvu. Denar naj gre v pomoč tistim, od katerih pride.

75 let PoBo — slavljenec, ki je lahko nase ponosen

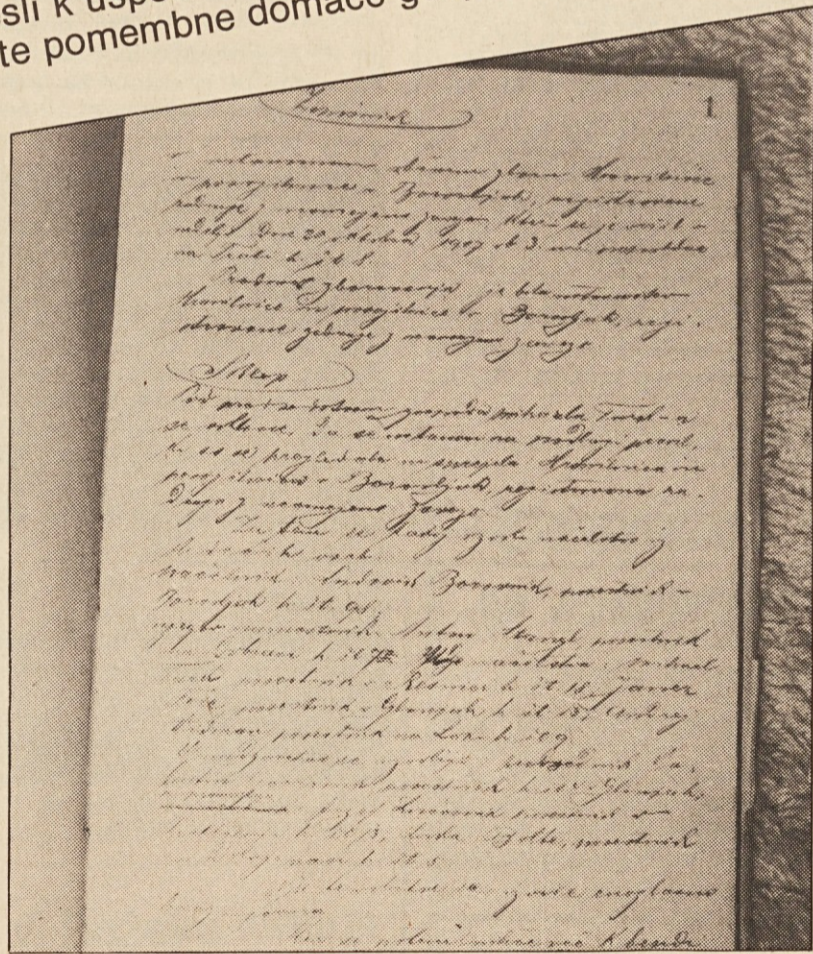
Danes zvečer bo v Borovljah v mestni hiši slavnostna prireditelj. Kot gratulanti bodo nastopili mr. tudi svetovnoznani Avseniki, zaslužni člani PoBo pa bodo primerno počaščeni. S to priveditvijo se hočejo namreč odgovorni predstavniki PoBo zahvaliti vsem tistim, ki so s svojo požrtvovalnostjo ter zvestobo doprinesli k uspešnemu razvoju ter vidnemu razcvetu te pomembne domače gospodarske ustanove.

Naši predniki so čutili potrebo po gospodarski krepitvi in gospodarski pomoči. Zato so 20. oktobra 1907 imeli v Glinjah na Trati pri Cingelcu ustanovni občni zbor Hranilnice in Posojilnice Borovlje. Prvi predsednik je postal Ludvik Borovnik, kot odbornika pa sta bila izvoljena tudi Mihael Turk (za tajnika) in Anton Stangl.

Prvim odgovornim predstavnikom Posojilnice in Hranilnice Borovlje je uspelo, da so z doslednim in učinkovitim delom pridobili vedno več članov in prijateljev: do začetka druge

piše Janko Kulmesch

svetovne vojne je imela Posojilnica in Hranilnica Borovlje več kot 300 članov. In ne samo to: v Borovljah so imeli samostojno konzumsko zadrugo (Konsum). Kot je razvidno iz zapisnika borovelske Posojilnice, sta bila soustanovitelja Posojilnice in Hranilnice Borovlje Ludvik Borovnik in Mihael Turk tudi soustanovitelja samostojne konzumske zadruge. Ta konzumska zadruga je — še pred prvo svetovno vojno — zabredla v velike gospodarske težave. Iz teh težav jim je pomagala Posojilnica in Hranilnica Borovlje. Zato je tudi bila tretjina odborniških mest v borovelskem konzumu predvidena za zastopnike domače slovenske posojilnice in sicer do konca prve republike. Vrh tega je bil Mihael Trunk blagajnik konzuma. Lahko reče-

mo, da je bil konzum v Borovljah tedaj v slovenskih rokah.

Vendar časi tedaj niso bili bogve kako rožnati, tudi ne za borovelsko Hranilnico in Posojilnico. Na primer prva svetovna vojna: v teh letih je morala borovelska hranilnica dajati državni zakladnici vojne kredite. Tega denarja nikoli ni več videla, oblasti kreditov niso vrnile. Sledil je plebiscit, po plebiscitu še večja gonja proti koroškimi

Slovincem. Posojilnica in Hranilnica Borovlje pa je leta 1922 pristopila k Zvezi koroških zadrug. Prej je bila vključena v Zadružno zvezo Celje. Nadalje je sledila svetovna gospodarska kriza 30-ih let, ki je morala gospodarske ustanove še posebno močno prizadeti. In končno: vedno hujši pojav nacizma ter nacistična okupacija Avstrije.

Zadnji občni zbor v tej dobi je bil 2. marca 1941, potem ko je moral biti leta 1939 zadružni delež 1 Reichsmarka (namesto 1 šilinga). Toda kot rečeno: nacisti so leta 1941 likvidirali Posojilnico in Hranilnico Borovlje,

Predsednik ter poslovodja je postal Ferdinand Turk z Resnice, vnuk ustanovnega člana Mihaela Turka. Pred njim je bil predsednik Boštjan Borovnik, ki je sledil svojemu očetu Ludoviku, ko je le-ta umrl leta 1932. Ferdinand Turk, ki se je vključil v zadružno delo že leta 1932, je prevzel odgovorno nalogo predsednika in poslovodje borovelske Hranilnice in Posojilnice v gotovo ne lahkih časih po drugi svetovni vojni. Posojilnica je bila obnovljena pretežno z njegovim delom, z veliko požrtvovalnostjo ter z vztrajnim idealizmom je opravljal naloge poslovodje. Dosledno je zastopal interese včlanjenih zadružnikov ter bil neumoren predsednik Hranilnice in Posojilnice do leta 1974.

Naj omenimo — poleg Ferdinanda Turka — od bivših odbornikov, ki so se posvetili razvoju zadružništva v borovelskem območju po drugi svetovni vojni, mr. še Janeza Weiša (bil je med prvimi odborniki po vojni) ter Danila Kupperja: le-ta je vodil knjigovodstvo, pripravljal je bilance, skratka, bil je tisti strokovni sodelavec in poznavalec pravno-zadružne in davčno-teh-

brez zamere. Zato nočemo manj ceniti njihovih zaslug. Gotovo ne moremo omeniti vseh bivših zaslužnih odbornikov, primanjkovalo bi prostora. Velja pa to, da brez njihovega požrtvovalnega dela, ki so ga morali opravljati v večinoma zelo hudih gospodarskih časih, ne bi bila PoBo to, kar je: namreč uspešna ter koristna gospodarska ustanova v Borovljah ter okolici.

Tridesetega novembra je postal predsednik PoBo učitelj Erih Užnik, naslednjo sredo pa bo minulo 10 let, od kar je Flori Dovjak prevzel naloge poslovodje. Trenutno šteje PoBo 880 članov (član lahko postane tisti, ki najame posojilo ali kredit), promet znaša več kot 1 milijardo šilingov, bilančna vsota pa nad 100 milijonov hranilnih vlog. Leta 1980 je PoBo v Podljudelju odprla menjalnico, vendar trenutno ne menjavajo več v tej meri kot v času, ko še ni bilo znanih gospodarsko-političnih ukrepov, ki so jih sklenili v Beogradu. Flori Dovjak in inž. Ludvik Dovjak, ki opravlja nalogo drugega poslovodje: „Upamo, da se bo glede teh ukrepov nekaj spremenilo.“

„S tem, da smo pomagali našim ljudem, je uspelo ustvariti še večje zaupanje. Predvsem pa je uspelo to tudi zato, kar so naši nastavljeni ter odborniki pripravljali, da delajo z veliko vnemo za nadaljnji uspešen raz-

Slika zgoraj: nastavljenca PoBo ter poslovodja Flori Dovjak. Slika spodaj desno: predsednik Erik Užnik žrtvuje veliko prostega časa za PoBo. Slika spodaj levo: 1. stran zapisnika PoBo (o ustanovnem zboru leta 1907).

voj PoBo“. Tako sedanji predsednik borovelske Posojilnice Erih Užnik v pogovoru z Našim tednikom. Na vsak način je PoBo, ki si je izbralo geslo „Denar naj gre v pomoč tistim, od katerih pride“, tudi danes v veliko gospodarsko korist in sosednjih občinah. Vrh tega poznamo PoBo kot ustanovo, ki rada podpira razne športne dejavnosti: med drugim opremlja mladinski moštvi SAK ter Selanov. „Zavedam se“, tako Erih Užnik, „da moramo upoštevati trenutni gospodarski položaj v Avstriji in na svetu, ki je precej težaven. Kljub temu sem prepričan, da bomo lahko še napredovali, vsaj v majhnih korakih.“

Petinsedemdeset let PoBo — slavljenec je lahko ponosen nase. Uživa veliko zaupanje tu — in onstran meje, „za kar bi se rad zahvalil vsem članom in prijateljem naše hiše“ (Erih Užnik). „PoBo je široka in odprto gospodarska ustanova“ (Flori Dovjak), v vseh njenih 75 letih pa je bila „izraz samopomoči“ (dr. Zdravko Velik, sedanji predsednik nadzornega odbora). In ko bo danes zvečer praznovala svoj visoki jubilej ter počastila zaslužne člane, ki so morali delovati v predvsem težkih časih in okoliščinah, potem naj sprejme tudi od nas iskrene čestitke. Predvsem pa obilo uspeha pri nadaljnjem odgovornem ter važnem delu!

Na kratko smo opisali 75-letno zgodovino Hranilnice in Posojilnice Borovlje. Omenili smo nekaj bivših zaslužnih odbornikov oziroma sodelavcev te važne gospodarske ustanove. Če kakega bivšega zaslužnega odbornika nismo omenili —

Premiera „odra mladje“

»Hura soncu in dežju«

Po nekaj mesecih odmorra smo se člani „odra mladje“ zopet zbrali na odru v Marijanišču, toda tokrat z namenom, da našim mladim gledalcem predstavimo našo novo predstavo „Hura soncu in dežju“, avtorja Hep van Delft. Kot po navadi, je bila dvorana tudi letos nabita, zato smo se igralci „odra mladja“ potrudili, da ne bi razočarali publike, kajti, vsi so prišli, da si ogledajo sad truda in dela mladih amaterskih igralcev.

Že tretjič smo se zbrali mladjevci in lutkarji na komendi. Mladjevci smo naštudirali igrice, ki je namenjena našim mlajšim gledalcem, to se pa ne pravi, da ni poučna tudi za starejše.

Režiser igre je naš ljubi prijatelj Franci Končan, ki vedno vloži vse svoje moči, da postane predstava čim boljša. Trud režiserja se je v petek 19. 11. 1982 v Marijanišču nekoliko poplačal z aplavzom.

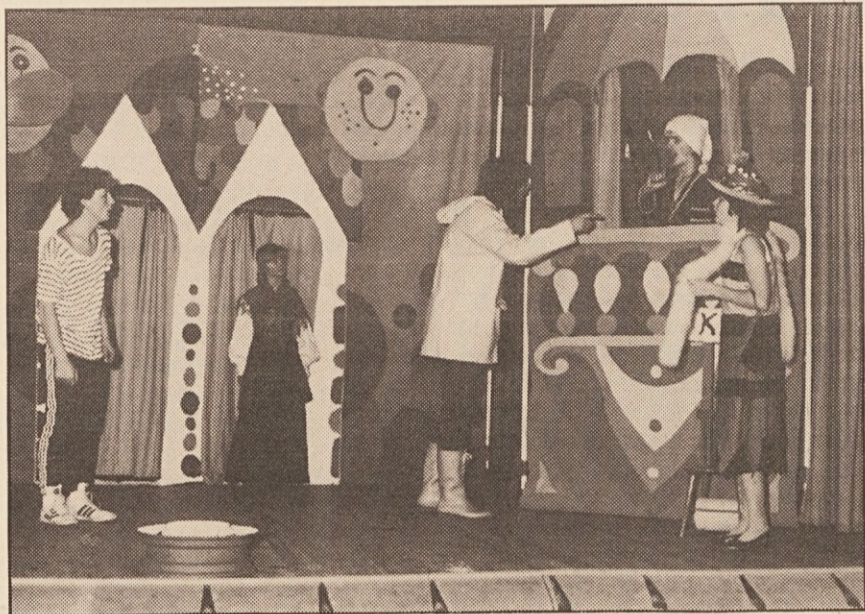
Že sam naslov igre pove, da se vse dejanje vrti okoli sonca in dežja. Vloga dedka vremena igra Pepelj Starman, ki ukazuje sončni tetki Bernadki Tratter in deževnemu stričku Tomiju Ogrisu, kakšno naj bo vreme.

Kralj, Branko Kolter, ki nikdar ni zadovoljen z vremenom, najbolj ga moti sonce, ker ne more vladati zaradi vročine, si venomer želi dež. Policaj, Rudi Vouk, ne more raznašati pisem v dežju. Blagorodna gospa, Kristjana Grilc, se pa po soncu vendar ne more sprehajati z novim prozornim dežnikom. Policaj in gospa neprenehoma spreminjata vreme. Ko to opazi kralj, tudi on skuša spreminjati vreme. Trgovec,

nostjo. Ostane tudi upanje, da se bo ta ali oni tudi pozneje znašel med igralci in širil to važno vlogo teatra na naših slovenskih tleh.

Še enkrat prav lepa hvala vsem, ki so nam pomagali in nas podprli, seveda tudi KKZ, ki nas že vsa leta podpira, kljub kreganju in težavam.

Miha Pasterk

Uspela premiera „Odra mladje“ Koroške dijaške zveze

Miha Pasterk, pozna dedka vremena, zato vsem odsvetuje (poseg v naravo), toda vse zaman. Dedek vremena odpelje tetko in strička iz vremenske hišice. Tako so nekaj dni brez vremena, toda kmalu opazijo, da brez sonca in dežja ni življenja in sklenejo, da nikdar ne bodo več spreminjali vremena. Ta sklep dobi dedek vremena na uho in jim vrne tetko in strica.

Zahvala pa velja tudi našemu troletnemu sodelavcu in soigralcu Mihiju Dolinšku, ki je tudi letos prevzel tehniko. Brez njega bi tudi predstave ne bilo. Omeniti je tudi treba Borisa Roškerja, ki nam je letos že drugič napisal in posnel glasbo k pesmicam; odrski gib pa je zopet prevzela Neža Kos. Zelo važno stvar, in sicer sceno, pa nam je narisal dolgoleten prijatelj in ata Saša Kump. Tako nam je s skupnimi močmi uspela premiera. Člani „odra mladje“ vidimo oz. čutimo potrebo, da se tudi naši mali gledalci seznanijo z odrsko umet-

Reka pri Št. Jakobu v Rožu

Daleč okoli je postala znana Terzija Wuzela po svojem sinu Folteju, našem šaljivcu na odru. In ka-

Pokojna z domačo mucko.

dar je prišel domov z novo igro, jo je vzela v roke, brala in Foltej je ponavljal in se tako naučil svojo vlogo. V skromnosti svojega življenja se je tembolj poglobljala v duhovno bogastvo slovenske besede. Bila je zvesta Mohorjanka, redno je prebirala slovenske liste. Škoda, da je njena nadarjenost slikanja ostala neodkrita, zakopana... Rojena leta 1906, se je leta 1937 poročila, a že leta 1940 postala vdova. Sama se je trudila in sina vzgajala, ga zgodaj zaupala vodstvu farne mladine in

kdz mladina za mladino

Pišeta Kristijana Grilc in Rudi Vouk

Mirovno gibanje je zajelo že vso Evropo, boljše rečeno, ves svet. Prav „moderno“ je postalo, demonstrirati za mir. Ker sploh ni mogoče dovolj narediti za mir, se je seveda tudi KDZ vključila v to gibanje. Kmalu pa smo se spet ločili od nekaterih mirovniških komitejev: nismo želeli postati „glavnopoklicni demonstranti za mir“.

Za nas je cilj prizadevanj za

ne padeta v vodo. Isti učinek pa bi dosegla, če bi se nagnila eden k drugemu, se stisnila skupaj.

Kaj pa delajo nekateri v okviru mirovnega gibanja? Vedno spet skušajo eno ali drugo stran prikazati kot mirovnega angela in jo hvalijo in branijo na vse kriplje. Če se nekje govori samo o ZSSR ali o Poljski, protestirajo, ker ne omenjajo

Špekulacije z mirom?

mir, da bi se ljudje končno zavedali ponorelosti vesil in drugih vlad, ki mečejo okoli sebe številke in dokazujejo eden drugemu, da ima le-ta več orožja kot oni ter da ga ogroža. Pozabljajo pa — vsaj trdijo to znanstveniki — da bi namreč v eni sami minuti atomske vojne nastalo toliko škode kot v vseh šestih letih druge svetovne vojne skupaj. Eno popoldne pa bi trajalo, da bi postrelili vso atomsko orožje — preživel bi najbrž nihče.

Vse teorije o zaostalosti oz. ogroženosti ene ali druge strani so samo govoričenje. Trenutno je ravnotežje med silama samo navidezno — dejansko stanje nazorno prikazuje znani primer: ZDA in ZSSR sta kot dva človeka v istem čolnu. Da bi ohranila ravnotežje, se nagibljeta vse bolj narazen, dokler končno oba

ZDA in El Salvadorja. Narobe pa je isto. Zdi se nama precej hladnokrvno, argumentirati s tem, da ima ta več raket kot oni in zaradi tega napadati večino — samo eno stran.

Mir je prevažen, da bi z njim lahko špekulirali. Potrebna je popolna razorožitev in za dosego tega cilja je potrebno toliko dela, da ni časa za trapaste diskusije o premoči te ali one strani. Če pojejo na mirovniških praznovanjih pesmi o napadih in puškah v rokah, se nama to zdi narobe.

Najprej naj bi vsak nekaj začel sam pri sebi in se pomujal za objektivno gledanje na ta glavni problem današnje družbe. Šele potem, ko smo brez predsodkov in se ne oziramo več na katerokoli ideologijo, naj gremo na cesto in se „borimo“ za mir!

PISMA BRALCEV

Gnothi seauton! (aki Voukova kozlovska sodba o „ekstremistih na obeh straneh“)

V nt, št. 45 (11. 11. 1982) je Rudi Vouk ml. predstavil nevednim bralcem svojo najnovejšo „konjsko figo“ — kozlovska sodba o ekstremistih na obeh straneh. Glavno dognanje te hipermoderne sodbe (teorije) je takojimenovani „prvi bonus“, ki izpoveduje, da je za njegovo spoznanje baje treba vreči čez krov „taktiziranje osrednjih organizacij“. Toda s tem ta skrivnostni „prvi bonus“ seveda še ni docela spoznan in uresničen: na poti mu namreč stoji neki „ekstremizem na obeh straneh“ in ta hudobnež morda tudi ovira uspešno rešitev manjšinskega problema. Voukova nadvse optimistična teorija pa se zaključuje presenetljivo tragično (z nekakšnim „minusom“ torej), saj pusti te svoje ekstremiste na obeh straneh kratko malo — izumreti!

Sprašujem se, kaj Vouk hoče izpovedati s to svojo teorijo. Kakšno alternativo postavlja nasproti „taktiziranju osrednjih organizacij“ in kdo so njegovi „ekstremisti na obeh straneh“? Ali hoče pomesti „ekstremiste“ na drugi (očitno slovenski) strani skupaj z „horukom čez Loibl“ v isti smetnjak? Mar zavedne koroške Slovence, ki se borijo za obstoj naroda, istovetno z rjavimi divjaki in nestrpnosti, ki so pred nedavnim podirali dvojezične napise in premazali državni grb Slovenske gimnazije? (!) Potemtakem je Vouk (če naj verjamem njegovim „bonusom“) kot organizator kolodvorskih akcij sam najhujši ekstremist, ki naj čimprej izumre! Kaj takega pa sam o sebi vendar ne bo trdil. Če pa je v svojih izjavah mislil le ideološke ekstremiste, bi moral vedeti, da bi bili ti ljudje ekstremisti tudi tedaj, če bi jih rodila ne-slovenska mati.

Vse torej priča, da ga je Vouk s svojim tolmačenjem pošteno pokidal, saj nima ne glave ne repa, pač pa me močno spominja na Jurčičevo „Kozlovska sodba v Višnji gori“...

Anton Kumer, Gradec

Zastopnica Kulturnega društva „Markovič“ se zahvaljuje vodji „Korenike“ Albertu Kraigerju za nastop s šopkom.

Koroški večer v Rožeku

Preteklo soboto je priredilo mlado kulturno društvo „P. Markovič“ v kulturni dvorani gostilne „Na muti“ dvojezičen „Koroški večer“, na katerem so sodelovali poleg domačega „Podhumškega kvarteta“, ki ga vodi mag. Aleks Schuster, moški in mešani pevski zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, ki ju vodi Joško Wrulich, instrumentalni ansambel „Korenika“ (vodi ga Albert Kraiger) in mešani zbor iz Rožeka, ki ga sestavljajo pripadniki večinskega naroda in

ga vodi mladi Klaus Sobe. Med številnimi častnimi gosti je bil predsednik FUEV in ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence dr. Reginald Vospornik, ki je izrazil svoje veselje in začudenje nad tako številnim obiskom tega večera, ki naj bi zbližal pripadnike obeh narodnostnih skupnosti občine, kar mu je tudi uspelo. Medtem ko je „Korenika“ v Rožeku že nastopala, so bile pevke in pevci SPD „Zarja“ po dolgih letih spet enkrat v zgornjem Rožu.

Graški študentje v novih prostorih

Klub slovenskih študentov v Gradcu (KSSG) ima nove prostore, precej lepše in primernejše od prejšnjih. Prostore so si študentje (trenutno zajame KSSG približno 40 od 55 slovenskih študentov v Gradcu) sami uredili, kupili so samo material. Predsednik Roman Verdel je zadnji četrtek, ko so odprli nove prostore, povedal, da so „delali precej dni in večerov, saj ni bilo ne tal ne primerne opreme“. Od novih prostorov pričakuje „zelo veliko, ker sta nemoteno delo in okolica gotovo važen faktor za uspešno delovanje“. Nadalje je poudaril, da je graški klub nagovoril predvsem tudi take študente, ki niso maturirali na slovenski gimnaziji. „Poseben problem, s katerim so soočene tudi druge slovenske organizacije, pa je problem kadra, ki bi uspešno deloval.

Največkrat čaka delo na samo nekaj ljudi, večina je bolj pasivno prisotna“ (Verdel).

Na otvoritvi smo spet slišali „Graške študente“, ki so imeli le dve vaji ter kljub temu znali prepričljivo nastopiti. Zbor vodi Stanko Polcer, medtem ko Engelbert Logar še naprej vodi mešani zbor.

Slavnostne otvoritve so se mdr. udeležili Barbara Goričar (za SZDL), dipl. inž. Wieser (ZSO), Janko Kulmesch (NSKS) ter Hubert Mikl (KDZ). KSSG želimo obilo uspeha v novih prostorih, hkrati pa upamo, da se dovolj zavedajo tega, kar je povedal predsednik Verdel: „Mi bomo sooblikovali prihodnje delo slovenskih organizacij, na Koroškem. Zelo važno pa je, da se že sedaj pripravljamo na to delo.“

Večer domačih pripovednikov v Tinjah

Terice, strahovi, citre in lajne

Nekdaj, ob zimskih večerih, se je zbrala vsa družina ali pa vas, po navadi ob kakšnem delu, okoli peči. Ljudje so se »pravhali«, se zmarnivali in si pripovedovali marsikaj in dokaj čudnega, nenavadnega, o vilah in žalik ženah, o duhovih in kako jih je kanilo (strašilo). Mnogo teh bajk, pripovedk in doživljajev je šlo v pozabo, prav tako kot ni več tiste stare vaške družine in predice ne sedijo več skupaj in terice niso več tako gromozansko lačne, da ne bi otresle vsake hruške.

Nekaj take davne domačnosti in tiste zapečkove toplote je dajal v sredo zvečer tinjski dom, ki je v sodelovanju s Krščansko kulturno zvezo priredil večer pripovednikov. Ob tem je pa le treba povedati, da so naši starejši rojaki doživljali v Tinjah dopust in je med nje spet prišel dr. Erik Prunč z graške univerze. Skoraj dobesedno rečeno je s svojo skupino reševal pozabe biserne in dragulje naše narodne zakladnice. Kot že leta prej je vse, kar je čul, dobro in skrbno zabeležil, veliko pa posnel tudi na magnetni trak.

Nužej Tolmajer je povabil k sodelovanju sledeče pripovednice in pripovednike: Ana Križnik iz Mokrija, Anastazija Mochar iz Nagelč, Elizabeta Morak iz Št. Petra na Vašinjah, Franc Buchwald iz Nonče vasi, Lovrenc Bister iz Svetne vasi in Folti Magek iz Sel.

Erik Prunč s povezovanjem ni imel veliko dela, ker so doživljaja in domislince kar tako žuboreli. Vmes pa je Folti Magek napel svoje lajne, tako pravijo Selani meham oz. harmoniki in je zalajnov selsko vižo. S seboj pa je prinesel še citre in med igranjem povedal, zakaj se je naučil citrati — zaradi dečve, ki pa ga je kljub temu razočarala, saj je vzela drugega. Ta srčna bol ga je tako prevzela, da je

na mah osvojila srca vseh. Ni je skoraj domislince, ki je ta žena ne bi znala obrniti na smeh in kadar pripoveduje, čas mine kot v hipu. Franc Buchwald, Pukvov oče iz Nonče vasi in Voranc Bister iz Svetne vasi sta pripovedovala svoja doživljaja in pripovedi, ki jih mladi rod po večini ne pozna več. Elizabeta Morak iz Št. Petra na Vašinjah pa je brala svoje pesmice, povezane z domačim okoljem. Ni trajalo dolgo in Folti Magek je skupaj z Miro Oraže, Vrtnikovo iz Sel, vzdignil nekaj domačih in vsi so priskočili ter prepevali, tako da

Mira Oraže in Folti Magek iz Sel.

posebej tej deklici zapel še pešem. Najstarejša udeleženka večera je bila Ana Križnik, ki že nosi deseti križ, a je tako bistrega in dobrega spomina, da je neverjetno. Pripovedovala je, kako je morala iti služiti in kaj je delala. Vsi so se od srca nasmejali, ko je pripovedovala dejanja teric, ki nikoli niso bile tako site, da ne bi otresle še zadnje hruške in se zanjo steple. Anastazija Mohar, Butejeva mati iz Nagelč si je s svojo prisrčnostjo in živahnostjo tako kot lani tudi letos

je v tinjski dvorani zavladalo domače in prijetno vzdušje.

Med poslušalci in sodelavci — kajti vsi so prepevali — pa je sedelo tudi nekaj častnih gostov, kot bivši ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Pavle Zablantnik, konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik z ženo Julijo, predsednik Združenja staršev na Slovenski gimnaziji dipl. trg. Janko Urank.

Tinjski večer domačih pripovednikov je prava indija koromandija za vse, ki se zanimajo za stare še-

ge in navade, pravljice in bajke, pripovedke in zgodbe. Le težko je zbrati toliko pripovednikov, ki pripovedujejo v svojem narečju. To pa, tako dr. Erik Prunč, je neprecenljive vrednosti in letošnje srečanje ga je prav zato zelo zadovoljilo.

Pripravil Franc Wakounig

Kotmara vas

Po dolgi in hudi bolezni je umrl v petek, 19. novembra 1982, Feliks Pavlič, Motajdnov oče v Kotmari vasi. Bil je star 73 let. Delal je kot zidar, doma pa je obdeloval majhno kmetijo. Znan je bil kot vesel, zabaven človek, zelo dobro je tudi igral na harmoniko.

Ogromna množica znancev in sorodnikov ga je pospremila na njegovi zadnji zemeljski poti. Pokopali so ga v ponedeljek, 22. novembra, na domačem pokopališču. Pogrebne obrede je opravil župnik Maks Michor. Ob odprtem grobu so zapeli v slovo tudi kotmirski pevci pod vodstvom Jozija Packa.

Najrajni Motajdnov oče počiva v miru. Ženi, hčerki, zetu in vnuku ma izrekamo iskreno sožalje.

V sredo, 24. novembra, pa so pokopali 22-letnega natakarka Alfreda Robiniga iz Čahorč. Umrl je v soboto zjutraj v celovski bolnišnici za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila v soboto, kmalu po polnoči, med Čahorčami in Kotmarmo vasjo.

Naj počiva v miru. Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

(Nadaljevanje z 2. strani)

Društvo bo prirejalo tudi strokovna predavanja in seminarje, ki bodo zanimiva tudi za nepravnike.

Občni zbor je izvolil za predsednika društva dr. Francija Zwittera, dr. Avguština Brumnika za podpredsednika, tajnik je dr. Roland Grilc, njegov namestnik dr. Pavle Apovnik, mag. Filip Warasch je prevzel blagajničarske posle in v nadzornem odboru so dr. Janko Tischler star., dr. Ludvik Druml ter dr. Tomaž Partl.

Prvemu odboru novega društva želimo uspešno delovanje pri oranju ledine, posebne pa čestitamo k izvolitvi za predsednika dojenju in starosti slovenskih koroških pravnikov dr. Franciju Zwitteru.

Šiman Wrulich 75-letnik

Te dni praznuje na Radišah svojo 75-letnico Šiman Wrulich, kmet, dirigent, pevec in režiser. Moral bi človek obresti že veliko sveta, da bi srečal spet nekoga, kot je Šiman. Rodil se je v veliki družini pri Culehnerju na Zgornjih Rutah. Dva njegova brata sta padla v drugi svetovni vojni, Franci že kot bogoslovec.

Domači organist Tonč je spoznal, da je mladi Šiman nadarjen za petje in glasbo in ga je povabil k cerkvenemu zboru. Kot 15 leten je Šiman prvič pel pri radiškem cerkvenem zboru in od tedaj naprej je s tem zborom povezan kot pevec in dirigent. Vključil pa se je Šiman tudi v prosvetno delo in v domačem zboru je kaj kmalu prevzel vodstvo.

Domači prosvetarji so Šimanu zaupali tudi odgovorno mesto predsednika domačega društva in več let je »prenašal« to nalogo. Pod njegovim vodstvom se je prosvetno delo na Radišah precej razmahnilo, petje in igranje sta bila glavna dejavnost. Jubilent je režiral igre, katerih se domačini radi spominjajo. Ko so se Radišani odločili, da si bodo s skupnimi močmi postavili kulturni dom, je Šiman prijel za delo in pomagal. Ni pobaral po plačilu in zahvali, kot tega že vsa leta prej ni napravil. Na poznejša leta sta se z ženo Veroniko, ki te dni tudi praznuje svojo 75-letnico, preselila v staro mežnarijo. Tako sta oba blizu cerkvi in kulturnemu domu, kajti cerkev in slovenska beseda sta bila stebra, na katerih je slonelo življenje v njuni družini.

Šiman pa je svojim sinovom Simemu, Stanku in Jošku predal veselo do petja in dirigiranja, tako da vsak od njih vodi zbor. Šimej cerkvenega in društvenega v Škocijanu, Joško cerkvenega in društvenega v Železni Kapli, Stanko pa cerkvenega in društvenega na Radišah in društvenega v Kotmari vasi.

Šimanu, ki je čil in pri najboljšem zdravju ter njegovi ženi Veroniki, želimo vse najboljše k njenemu praznovanju. Šimanu pa kličemo še na mnogo leta kot pevcu in da bi še poslušali pesem »Mrzel veter tebe žene«, ki jo zapoje, kot nihče drug. Čestitkam Šimanu in ženi Veroniki se pridružuj tudi uredništvo Našega tednika.

2. del oddaje „PEDENŽEP“ podnaslov „HODIL SEM“, bo v torek, 30. 11. 1982, ob 10.35 na ljubljanski televiziji. V soboto, 4. decembra ob 8.40 bo ponovitev. Sodelujejo: otroški zbor iz Št. Lipša, otroški zbor in mladinski zbor iz Škocijan, mladinski zbor Zvezne gimn. za Slovence, otroški zbor društva „Naš otrok“.

Edvard Kocbek

Ogenj

„In kljub temu vas nečesa prosim,“ je spregovoril župnik. Sklenil je roke in jih spet razklenil: „Ljudi mi pustite, ne preganjajte jih, predvsem ne z italijansko pomočjo... Oprostite mi, da govorim naravnost. Pustite take, kakršni so. Nihče med nami ne ve, kaj je Bog namenil Slovencem prihodnje stoletje. Spoštujte zgodovino... Ali mi obljubite?“

Vstal je in hotel stopiti do njega. Tedaj sta v hodniku zaslišala šum. Nekdo je odprl vežna vrata, se s težkimi koraki napotil proti durim in močno potrkal nanje.

Župnik se je z mračnim čelom obrnil, se naslonil na mizo in dejal: „Ave!“

Z majhnimi in tihiimi koraki se je bližal kaplanu kakor nevarni zver. S sikajočim glasom je dejal:

„Vi ste to zmogli?“

Takoj zatem ga je vprašal z nizkim glasom, ki je v njem napetost še naraščala:

„Ali ga boste spovedali?“

„Slišali ste. Komandant me je določil.“

Župnik ga je še vedno srepo gledal. Počasi je vzdignil preteči prst, ga podržal pred kaplanovo lice in znova dejal z ostrim in tehtajočim glasom:

„Preden boste stopili k oltarju, boste prišli tudi vi k meni po odvezo. Ste razumeli?“

II

Ko so pred tednom Italijani hiteli iz mesta na pomoč ogroženi beli posadki v Kalni vodi, so partizani zaprli tudi gozdove tostran, da bi preprečili zbiranje belcev in Italijanov, ki so imeli v tem predelu nekaj majhnih postojank. Belci so se takrat hoteli izkazati pred Italijani. Z lastno obveščevalno službo so hoteli zbrati svojo vojaško silo

prej, preden bi to storili Italijani; tako so hoteli dokazati svojo samostojnost in udarnost. V ta namen so morali v kritičnem trenutku pretihotapiti skozi partizanske gozdove sporočilo, ki je vsebovalo natančna vojaška navodila. Pismo so vpeli v lase dekletu, ki je bilo doma od Sv. Marka in sè je slučajno mudilo v majhnem kalnovodskem ženskem samostanu, kjer je nedavno obiskovalo nadaljevalno šolo. Prednica sama ji ga je spretno skrila v bujne plave lase, samostanski duhovnik pa jo je blagoslovil in ji zabičal, da ga mora takoj in osebno predati kaplanu Žgurju. Vojaško povelje pa ni nikoli prišlo v župnišče Svetega Marka in v kaplanove roke. NeprostoVOLjna in prebrisana kurirka se sicer ni ustavila na partizanskih položajih, pač pa je takoj zavila k Turkovim ali po domače Mlinarjevim, ker so od nekdanj imeli majhen mlin, ki so ga okrepili s stalno zajezo vodne sile in z ureditvijo električnega pogona. Zala — tako je bilo ime dekletu — je pismo izročila domačemu sinu Tonetu, svojemu fantu, ta pa ga je še tisto noč odnesel svojemu prijatelju Primožu, poveljniku najbližje partizanske čete. Naslednjega dne so se podrli belcem vsi načrti, partizani so napadli dve njihovi majhni postojanki in se z uspehom vrgli na italijansko kolono, ki jim je hitela na pomoč. Toda ljubosumen Tonetov tekmeč, njegov sovaščan, je odkril Tonetovo dejanje kaplanu Žgurju, ta pa je fanta nemudo-

ma naznanil Italijanom, ki so ga še tistega dne spretno prijeli in zvečer obsodili na smrt.

Kaplan je zaprl vrata za seboj in obstal. Za nekaj časa je zavladala tišina. Brleča lučka v zidni vdolbini, kamor jo je postavil vojak, preden je Toneta razvezal, se je nemirno zakadila, potem se je znova umirila. Tone si je z razvezanimi rokami pokril obraz in sedel na staro telovsko stojalo. Zazrl se je v mračna opečena tla in zagledal v njih polno migetajočih podob. Med nemima človekoma je začela utripati motna napetost.

Žgur je še vedno čakal pri vratih, negotov in oprezen. Bil je v temi, le oči so se mu svetile. Nazadnje je spregovoril:

„Prišel sem, da te spovem.“

Tone je še vedno molčal, čez nekaj trenutkov pa se je odločil in spregovoril: „Zakaj ti? Kje pa je župnik? Njega hočem, nikogar drugega.“ Dospel je kaplana vikal, zdaj ga je začel tikati, kakor da bi bil to vedno delal. Čutil je, kako se mu je glas rahlo tresel.

Kaplan je bil še vedno pri vratih, ko je mirno odgovarjal: „Komandant je odredil mene. Ne da se spremeniti, župnika ne pustijo, mene pa so prisilili.“

„Prisilili? In ti si se branil.“ Za trenutek je pomolčal. „Najbrž ne.“ Govoril je brez polne prisebnosti; kakor strastno zavzet človek, ki mora izgo-

varjati prazne stavke, srce pa mu je polno neizrekljive bolečine.

„Dobro veš, zakaj,“ je odgovoril. „Bil si moj skriti sovraznik, jaz pa tvoj odkriti nasprotnik. Zato ne bi rad motil tvoje poslednje zbranosti.“

Tone je končal gimnazijo in stopil v bogoslovje, nato pa zbolel na pljučih in dokončal agronomijo. Ob začetku vojne se je vrnil iz Štajerske in se posvetil domačemu gospodarstvu. Tako je postal središče osvobodilnega gibanja. Žgur je zvedel za to in čakal prilike. Zdaj ga je imel pred seboj.

Stopil je nekaj korakov naprej, Tone se je dignil in ga jasneje videl. Zagledal je vijoličasto stolo na njegovih ramah. Oblečen je bil v talar, desna dlan, se mu je nemirno poigravala s koncem padajoče štole.

Toneta je zadelo: „Žalosten zmagovalec si, ker ne moreš stopiti predme z golj kot človek.“

Žgur je sklonil glavo in enakomerno dejal: „Zdaj izginjajo zemeljske razlike med nama, zdaj bi si morala biti kot kristjana blizu...“

„Preden si prišel, sem bil sam,“ je Tone spregovoril z divjo tesnobo. „Nikoli ne boš zvedel, kako je človeku, ki čaka na krivično smrt. Samo navdušenje za zemeljske cilje mi ne bi mnogo pomagalo, zgolj spomin na kristjane, ki ne znajo vere združevati s poštenjem, bi me spravil v obup. In vendar sem mirnejši, kakor sem se bal. Želim, da bi ti ne bil še s smrtnjo uganka, ko sem te že živ toliko vzne-

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE
Petek, 26. novembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Dr. A. Feinig: O romanju k sveti Luciji. — Veselo naokrog.

Sobota, 27. novembra:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 28. novembra:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 29. nov.:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zborovska glasba.

Torek, 30. novembra:

09.30—10.00 Pisani svet.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute z Janezom Tratarjem. — Zanimalo vas bo: Jazz za Vas. (1.).

Sreda, 1. decembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo. — Za starejše letnike.

Četrtek, 2. decembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Literarno-glasbena oddaja.

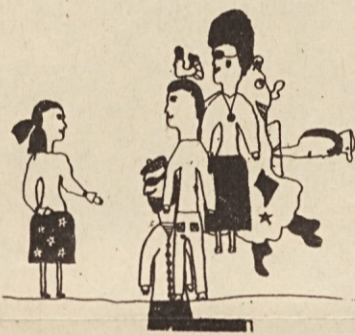
Krščanska kulturna zveza v Celovcu in
SPD "Danica" v St. Vidu

vabita na

mladinsko gledališko predstavo

MAGNETNI DEČEK

(Milan Dekleva)

v torek, 7. decembra 1982, ob 15.30 uri, v farni
dvorani v št. Jakobu v Rožu.

v sredo, 8. decembra 1982, ob 14.30 uri,
v kulturnem domu Danica v št. Primožu

Gostuje Slovensko ljudsko gledališče iz Celja.

Vabljeni otroci, mladinci, seveda pa tudi starejši

mirjal. Vedno si hotel preveč delovati v božjem imenu, namesto da bi poslušal tudi modrost njegovega molka.

Črna in negibna postava se je zamajala in rekla: „Potem lahko grem, če se hočeš zadovoljiti z božjim molkom.“ In že se je neodločno obrnila.

Tone ga je gledal in naenkrat čutil, da se on igra s kaplanom, ne kaplan z njim. Strašna utrujenost je začela z izginjati iz njega. Pustil ga je, da je oddrsal do vrat, prijel za kljuko in čakal. Tedaj je videl, kako se je žgur okrenil in kako so se mu oči zasvetile kakor mački, ko je zbiral besede: „Tudi najhujši nasprotniki si znajo v smrtni uri povedati besedo.“

Tone je začutil, kako mu je začelo biti srce, ko je rekel: „Ne vem, kdo med nama resnično umira, jaz ali ti, le to vem, da morem tebi povedati več kakor ti meni.“

Kaplan je izpustil kljuko: „Torej naj ostanem?“

„Ostani,“ je odgovoril Tone.
Šele takrat so mu oči začele gledati. Opazil je obrise prostora in predmete v njem. Ob dolgi steni, ki je bila brez oken, je bila nakopičena ropotija, kakor jo poznajo vse mrtvašnice, grobarjeve potrebščine, rabljena in zavržena mrtvaška nosila, pokrov stare in nepobarvane rakve, goli telovski slavoloki, ki jih niso mogli spraviti drugam, zidarske posode in stara cerkvena bandera. Bliskovito se je spomnil, kako je z drugimi šolarji v

opoldanskem odmoru nešteto krat kulk skozi prašne in nalomljene šipe, da bi zagledal grozoto, ki je tu nevidno bivala. Spomnil se je starega mrtvega berača in neznanega utopljenca, ki sta drug za drugim ležala gola na mizi, preden so ju pokopali. Spomnil se je, kako so ga nekoč po popoldanskem pouku sošolci zaprli v mrtvašnico in zapahnilli vrata, zunaj pa spuščali pošastne glasove, da bi ga preplašili. Spomnil se je, kako se jim je na videz neustrašeno smejal skozi okno, v resnici pa se je bojeval z neznanskim občutkom groze in bojazni, da se mu bo zgodilo nekaj nenadnega. Določno se je spomnil, da se je bal pošastne spremembe, bal se je, da bi ne bil več to, kar je, temveč nekaj drugega. Ta spomin ga je vznemiril, prestopil se je in začel naglo dihati. Topa bolečina ga je zaskela v možganih in ga motno oblila. Zdelo se mu je, da ga je dvignilo od tal in da že postaja del neresničnega sveta, podobnega predvečerni zasneženi pokrajini, ki v njej sleherni zvok brezupno zamre. Spoznal je, da se njegova samota vedno bolj veča in da se začenja v njej tuje spreminjati.

Začutil je suhe ustnice, ko je spregovoril: „Preden se spovem, bi te rad še nekaj vprašal.“ Storil je nekaj korakov in se nenadoma ustavil pred duhovnikom: „Ali mi lahko poveš, česa sem kriv?“

(Dalje prihodnjič)

1 AVSTRIJA

PETEK, 26. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Safari v pekel — 12.00 Avstrijska dimenzija — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 XY — 21.20 Made in Austria — 22.10 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.00 XY — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 27. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Šolska TV — 10.35 Mi — 11.05 Dopoldanski koncert — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.55 Igralka — 17.00 Jolly box — 17.30 Dokumentarna oddaja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Vse v redu — 21.40 Šport — 22.00 Plesni turnir — 23.00 Poročila.

NEDELJA, 28. novembra: 11.00 Stereo koncert — 13.00 Naša šola — 16.45 Vila, ki je ni hotel imeti nihče — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 Adventni pogovor — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Črni bumerang — 21.45 O čaru plesa — 22.50 Šport — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 29. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Igralka — 11.35 Nepal — 12.15 Omamljena srca — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Bil je nekoč človek — 17.55 Za lahko noč — 18.00 To je ostalo od orla — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Mc Cloud — 22.15 Šport — 22.45 Poročila.

TOREK, 30. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Maraton v jeseni — 12.15 Šport ob ponedeljkih — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dick Turpin — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 „M“ — 21.00 Literarna revija — 21.45 Postaviti pod skrbstvo — 23.20 Poročila.

SREDA, 1. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.35 Kardinal Braun — 12.15 „M“ — 13.00 Poročila — 17.00 Risanika — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Telski — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Črni bumerang — 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 2. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Pookie — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pričakovanja in razočaranja — 21.55 Šotor znanja — 22.40 Šport — 23.30 Poročila.

2 AVSTRIJA

PETEK, 26. novembra: 17.30 Naša šola — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Črno krilo — 20.55 Raziskavanja — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Kavbojka — 0.20 Poročila.

SOBOTA, 27. novembra: 16.15 Ljubite klasiko? — 17.00 Ljuba družina — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 S pestjo proti

TV

odprtemu nožu — 22.25 Vprašanja kristjana — 22.20 Jerry Cotton — 23.55 Sto mojstrskih del — 0.05 Poročila.

NEDELJA, 28. novembra: 15.30 Petje v adventu — 16.00 Smučanje — 17.00 Jazz — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Mali begi — 22.35 Uporniki Liang Shan Po — 23.20 Sto mojstrskih del — 23.30 Poročila.

PONEDELJEK, 29. novembra: 18.00 Znanje danes — 18.30 Beg iz zlate dežele — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pariški dogodek — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Maraton v jeseni — 23.50 Poročila.

TOREK, 30. novembra: 16.30 Iz parlamenta — 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Križarjenje svetovnega popotnika — 19.00 Kam s strahom? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Veselje mora biti — 21.03 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 1. decembra: 16.45 Iz parlamenta — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Križarjenje svetovnega popotnika — 19.00 Kam s strahom? — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe central — 21.00 Knjižni magacin — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 22.45 Glasba med vrsticami — 23.45 Poročila.

ČETRTEK, 2. decembra: 16.30 Iz parlamenta — 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Križarjenje svetovnega popotnika — 19.00 Kam s strahom? — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Avstrija II — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1 LJUBLJANA

PETEK, 26. novembra: 8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Dvojčka — 17.55 Domači ansambli — 18.25 Obzornik — 18.40 Spoznavanje naše naravne dediščine — 18.55 Za zdravo življenje — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Fantje s Hill Streeta — 20.50 Modni utrinki — 20.55 Zrcalo tedna — 21.15 Nočni kino: Sezona miru v Parizu — 22.55 Poročila.

SOBOTA, 27. novembra: 8.00 Poročila — 8.05 Mišje prigode — 8.15 Zbis: Bajke med rožami — 8.30 Ciciban, dober dan — 8.45 Samo Katka — 9.15 Dvojčka — 9.45 Pustolovščina — 10.15 Povezave — 11.05 Pozdravljena, Makedonija — 11.25 Nekje na dnu — 12.05 Poročila — 12.55 PJ v nogometu Sloboda: OFK Beograd — 15.50 Poročila — 15.55 Naš kraj — 16.10 PJ v nogometu Željezničar: Metaloplastika — 17.30 Mačja ulica — 19.05 Zlata ptica — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Naše 20. srečanje — 21.30 Yul 871 — 22.40 Poročila.

NEDELJA, 28. novembra: 8.40 Poročila — 8.45 Živ žav — 9.35 Človekova glasba — 10.30 SKAG — 11.15 TV kažipot — 11.35 Srečanje okteta — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 15.10 Prislunimo tišini — 15.40 Na drugačen način — 16.30 Poročila — 16.35 Vozovnica v eno smer — 17.15 Športna poročila — 17.30 Operacija medeni teden — 18.55 Ne prezrite — 19.23 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Kože — 21.15 Športni pregled — 21.30 Sezona miru v Parizu — 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 29. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Prvi nič, dru-

gič nič, tretjič živ žav — 9.45 Vitez na obisku — 10.55 Kje so vsi tisti ljudje — Rino Chinese — 11.30 II. zasedanje avnoja — 11.55 Republika naša — 12.25 Narodne pesmi — 12.55 PJ v nogometu, Dinamo: Sarajevo — 14.45 Kanchenjunga — 15.50 Festival „Revolucija in glasba“ — 16.50 Poročila — 16.55 Ciciban, dober dan — 17.15 Kung Fu — 18.25 Da pesem ne bi zamrla — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Divje meso — 21.45 Simfonični večer na festivalu „Revolucija in glasba“ — 22.35 Poročila.

TOREK, 30. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Guslarske pesmi o Titu — 9.30 Nihče mi ničesar ne pove — 10.35 Pedenjžep — 10.55 Klune — 11.50 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 13.00 Poročila — 14.10 Pustolovščina — 14.40 Zlati slavček — 15.45 Poročila — 15.50 Slavi naproti — 18.20 Izkušnje spopadov — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Ta svet je pesmi vreden — 20.40 Modni utrinki — 20.45 Berlin-Alexanderplatz — 21.45 Poročila.

SREDA, 1. decembra: 8.35 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.35 Poročila — 17.40 Ciciban, dober dan — 17.55 Samo Katka — 18.25 Severnoprimorski obzornik — 18.40 Srečanje tamburašev Slovenije — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Film tedna: Balada o Cablu Hoguu — 21.55 Poročila.

ČETRTEK, 2. decembra: 8.35 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.00 Poročila — 17.05 Mladi virtuoz — 17.25 Zapisi za mlade — 17.55 Mozaik kratkega filma: Orientacijski tek — 18.25 Celjski obzornik — 18.40 Mladi za mlade — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Studio 2 — 21.10 Odsevi vzhajajočega sonca — 21.50 Poročila.

2 LJUBLJANA

PETEK, 26. novembra: 17.25 TVD — 17.45 Mali svet — 18.15 Mladinski ekran — 18.45 Komunistična in revolucionarna pesem — 19.30 TVD — 20.00 Naš čas — 20.45 Zagrebška panorama — 21.10 Nočni kino: Bolnišnica za preobrazbo.

SOBOTA, 27. novembra: 16.05 Pusti me pri miru — 17.05 Dediščina za prihodnost — 18.00 Naša leta — 19.00 Srečanje z Marijo Ahačič-Pollak — 19.30 TVD — 20.00 Glasbeni oder — 20.30 Pisatelji revolucionarji — 21.05 Poročila — 21.10 Feljton — 21.40 Športna sobota — 22.00 Iz klasičnega vrta.

NEDELJA, 28. novembra: 15.00 Boks za „zlato rokavico“ — 17.45 Reportaža z nogometne tekme Partizan: Hajduk — 18.15 Glasbeno popoldne — 19.30 TVD — 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.55 Poročila — 21.05 Lov za zakladom.

PONEDELJEK, 29. novembra: 15.00 Rokomet Borac: Partizan — 16.30 Evgenij Onegin — 19.00 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Stojanka, majka knežpoljka — 20.50 Po sledah odposlancev Avnoja — 21.20 Da pesem ne bi zamrla — 22.15 Poročila.

TOREK, 30. novembra: 15.45 Narodne pesmi — 16.15 Dokumentacijski film iz NOB — 16.35 Igrani film — 18.05 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 19.30 TVD — 20.00 Folk parada — 20.45 Darinkino darilo — 21.30 Skladatelji — borci — 22.00 Poročila.

SREDA, 1. decembra: 17.25. TVD — 17.45 Radost Evrope — 18.15 Aktualnosti — 18.45 Zeleni kabaret — 19.30 TVD — 20.00 Srečanja — 20.30 Zagrebška panorama — 20.50 Tartuffe.

ČETRTEK, 2. decembra: 17.25 TVD — 17.45 Trnjeva trdnjava — 18.15 Znanost — 18.45 Humor Vojvodine — 19.30 TVD — 20.00 Življenje je množični pojav.

Zadnja tekma vzhodne podlige Wolfsburg — SAK 0:0

Dobra »podlaga« za pomladansko prvenstvo

Dvakrat je bila tekma preložena, v tretje pa so nogometaši Wolfsburga in Slovenskega atletskega kluba končno le lahko odigrali zadnjo jesensko tekmo vzhodne podlige. Sobotna tekma v Wolfsburgu se je končala s pravičnim neodločenim rezultatom, na obeh straneh so vrata ostala čista. Tako je Slovenski atletski klub svojo pozicijo še lahko izboljšal in vodi na lestvici vzhodne podlige kar s štiri-mi točkami prednosti.

Verjetno domačinom in še nekaterim drugim rezultat ni ugajal, drugače je težko tolmačiti poročila v obeh koroških dnevnikih in v koroškem sporedu avstrijskega radia. Izjema je le koroški dnevnik „VZ“, v katerem je sobotna tekma opisana kolikor toliko pravično. Sicer pa je po tekmi grmel v javnih občilih: SAK je nevreden jesenski prvak, Wolfsburg je bil vseh 90 minut v premoči, SAK je najslabše moštvo vzhodne podlige, ki je doslej gostovalo v Wolfsburgu... itd. Ne zdi se nam potrebno, da bi na dolgo in široko odgovarjali na nekvificirane članke in intervjuje. Vsak, ki si je ogledal tekmo, bo lahko zagotovil z mirno dušo — bodisi, da je navijač SAK ali ne — da je slovensko moštvo bilo pred vrati nasprotnika bolj nevarno kot domačini in da je SAK imel več možnosti za zadetek, kot enajsterica iz Wolfsburga. Tudi sicer je slovensko moštvo bilo najmanj tako dobro ali slabo — varianto si lahko izbere vsak sam — kot domačini. Svoj pečat pa je vtisnil tudi sodnik Ebner iz Treibacha!!, ki je spregledal v kazenskem prostoru domačinov hud prekršek nad Polanškem. Ni pa bilo to edino slabo spričevalo sodnika. Ker ni bilo zadosti pristranskosti v tekmi, je še po tekmi grozil igralcu SAK: „Še se bomo videli, brez skrbi“... Ali določenim krogom ne ugaja 1. mesto Slovenskega atletskega kluba? Da pišejo negativno o slovenskem moštvo časopisi, tega smo že navajeni. Kar pa se tiče sodnikov, pa lahko pričakujemo, da opravijo svoje delo objektivno. Upamo, da bodo

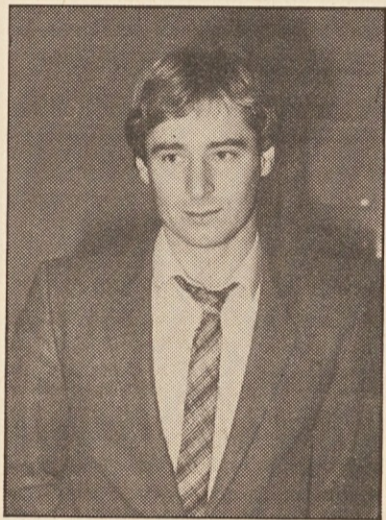
sodniki, ki jim ni za to, da zapostavljajo slovensko moštvo, zgled tistim, ki jim je SAK „a Jugotrupp'n“.

Za slovenske nogometaše pa zaenkrat še ne bo počitka. Trener Avdič bo še naprej izpopolnjeval in izboljševal SAK, šele konec decembra se bodo igralci lahko malo odpočili, po kratkem odmoru pa se bo pričelo resno delo za drugi del prvenstva.

Možnost vstopa v deželno ligo je letos izredno ugodna. Trener Rado Avdič je po zadnji tekmi v Wolfsburgu položil na mizo „recept“ za uspešni jesenski del prvenstva. Po tem „receptu“ se bo moštvo sku-

di, kolikokrat je imel pred očmi rumeni ali rdeči karton.

Slovenski atletski klub je odigral pred in med jesenskim prvenstvom (priprave v Novem Sadu so izvzete) 16 prijateljskih oz. pripravljalnih tekem, 14 prvenstvenih tekem; 30 krat so igralci trenirali. Nogometaši članskega moštva so bili torej v jesenskem delu prvenstva obremenjeni 60 krat. Razlika v golih po 16 pripravljalnih tekma je 48:33, po 14 prvenstvenih pa 35:15. Skupno je SAK v jesenskem delu 83 krat zadel mrežo nasprotnika, 48 krat pa so zadel vrata SAK nasprotniki. V „moštvo kola“ v koroškem dnevniku so bili v letošnjem prvenstvu zastopani igralci SAK 17 krat. Na domačem igrišču slovenski atletiki letos niso izgubili nobene tekme. Vsi ti podatki naj bodo za vse tiste, ki govorijo o „nevrednem jesenskem prvaku“ in tudi za vse, ki jih zanima vestno delo Slovenskega atletskega kluba.

Pretekli teden je v Borovljah poslovodja Mohorjeve Dr. Toni Koren uspešno branil naslov namiznoteniškega prvaka koroške DSG, ki si ga je lani prvič priboril. Letos mu je pa poleg tega uspelo osvojiti skupno s svojim klubskim kolegom Šimekom tudi naslov v dvojici. Dr. Korenu čestitamo k temu odličnemu uspehu.

šalo ravnati tudi v pomladanskem prvenstvu. Vsak igralec je lahko izvedel, kolikokrat je treniral, koliko tekem je odigral, kdaj in kje je zatresel mrežo nasprotnika in pa tu-

Ob robu povedano

Teden dni se je Celovec, pardon Klagenfurt, predstavil v Ljubljani. Odnosi med obema prestolnicama so dobri, prijateljski in naj taki, če ne boljši ostanejo. To sta poudarila županja in župan. Prav je, da so ti odnosi tako dobri. Dobrih in prijateljskih odnosov med Celovcem in Ljubljano se veselimo

Ne samo lepe besede...

tudi koroški Slovenci, saj vemo, da naš doprinos k uspešnemu poteku celovških dni v Ljubljani ni najmanjši.

Slovenci in Nemci imamo tako za Ljubljano kot tudi za Celovec svoja imena. Za vse Slovence pa, vseeno kje živijo, je bil in ostane Celovec še zmeraj Celovec.

V Ljubljani pa se je Celovec, pardon Klagenfurt predstavil dosledno samo pod imenom Klagenfurt; čemu ne vemo. Zna-

no je, da je Celovec bil in je središče slovenskega političnega, kulturnega, šolskega, športnega in gospodarskega in drugega življenja koroških Slovencev in da je v prejšnjem stoletju bil središče slovenskega kulturnega dogajanja. To je bilo v Ljubljani več ali manj zamolčano.

In vendar bi že dobrososedski odnosi sami na sebi — če je o njih že toliko govora — upoštevanje slovenskega partnerja in sama olika narekovali, da bi se Klagenfurt v Ljubljani predstavil tudi kot Celovec. Kot pa slika dokazuje, ni bilo tako. Nekje v zadnji kot so stisnili Celovec in še to tako majhno, da se je vsakdo moral pri branju hudičevno potruditi.

Dobro odnosi med Celovcem in Ljubljano naj ne bodo enosmernica in koroški Slovenci nočemo biti samo most, po katerem se bodo sprehajale lepe besede in uradne delegacije. Smo, to naj velja za vse, živ organizem na Koroškem in tudi v Celovcu in zato smo tudi del Klagenfurta, pardon Celovca.

trn

CELOVEC

KDZ vabi na
MIKLAVŽEVANJE

ki bo v petek, 3. decembra 1982, v klubu KDZ, ob 19.30 uri.

To sliko je dunajska „Kronenzeitung“ objavila zadnji ponedeljek. Guido Hinterseer, znani avstrijski slalomist, nosi rokavice kot nekoč srednjeveški vitez. Te rokavice so zelo praktične ter ščitijo slalomiste pred morebitnimi poškodbami pri vožnji na raznih prvenstvenih tekmah. Kot piše „Kronenzeitung“, so člani avstrijske prve smučarske reprezentance zelo navdušeni.

Trikrat lahko ugibate, kje so te rokavice ustvarili — v našem domačem podjetju TOPSPORT v Pliberku. Prejšni teden so v Salzburgu opremili tekmovalce avstrijske reprezentance. In kot prejšnja leta, je bilo tudi letos zastopano pliberško podjetje TOPSPORT. Opremila je z rokavicami najboljše avstrijske slalomiste, ki so, kot rečeno, z najnovejšimi rokavicami zelo zadovoljni.

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu in
Združenje staršev na tej šoli
v a b i t a n a

Dan staršev in občni zbor Združenja staršev

ki bo v soboto, dne 11. decembra 1982. Ob 7.30 bo seja odbora, ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po občnem zboru pa se bodo starši lahko pomenili skupno z razredniki ter profesorji.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Poročilo predsednika in ravnatelja šole
3. a) Poročilo blagajnika in preglednikov računov
b) Predpisi o šolskih nalogah in o spraševanju
4. Debata in razrešnica starega odbora
5. Volitev novega odbora
6. Sklepanje o spremembah pravil
7. Razno

Predsednik Združenja staršev
dipl. trg. Janko Urank

Ravnatelj
dr. Reginald Vospernik

Naš športni reporter

piše Silvo Kumer

Olimpija je letos šla v novo sezono z velikimi pričakovanji. Vodstvo kluba je moštvo bistveno spremenilo. Enajsterica vodi nov trener, poleg tega pa so dali odgovorni svoje zaupanje mla-

manjka še precej izkušenj in da njihove forma zelo koleba, kar je nenazadnje slabo vplivalo na moštvo. Bežigradjani so od tekme do tekme igrali slabše, zmage so postale prava redkost.

Olimpija v krizi

dim igralcem in s tem obenem skoraj docela poslovenili moštvo. V moštvo je ostalo še nekaj „starih“, izkušenih igralcev, kot Vili Ameršek, ki naj bi skupno z mladimi vodili zelene zopet do starih uspehov.

Prva kola prvenstva je Olimpija igrala odlično, hitela je od zmage do zmage. Olimpija je bila senzacija nove tekmovalne sezone. Toda v teku prvenstva se je izkazalo, da mladim le

Ljubljančani so po vsakem kolu padali iz vrha lestvice proti zadnjemu delu in danes zasedajo 16. mesto z le dvema točkama prednosti do zadnje uvrščene ekipe iz Galenika. Olimpija je zašla v krizo in na žalost krize še daleč ni konec. Po nastopu zadnji teden na Koševu celo kaže, da se kriza stopnjuje. Proti oslabiljenemu sarajevskemu moštvo so Ljubljančani zopet zaigrali blede in nepričljivo.

Nalog v zvezni vrsti Vili Ameršek sam ne zmore več, pri tem pa pri organiziranju napadov od mladih igralcev nima veliko podpore. Ljubljanski igralci so postali skromni na znanju, ključni igralci pa vrhu tega niso v formi. Doslej sta bili vsaj borbenost in disciplina na višji ravni, neurejene razmere v klubu pa so povzročile, da je moštvo izgubilo še zadnji vrlini.

Ob vseh teh dogodkih moramo reči, da je poskus Olimpije, nastopiti novo tekmovalno sezono z mladimi igralci, šel enostavno mimo cilja. Olimpija je zašla v krizo, iz katere trenutno ne ve izhoda. Zopet enkrat se je izkazalo, da samo z mladimi, neizkušenimi igralci nobeno moštvo ne more uspešno pobirati kostonja iz ognja.

To je na žalost dejstvo, ki pa zavira razvoj mladih igralcev ter voljo klubov do podobnih poskusov.

Na lestvici trenutno vodi Dinamo iz Zagreba z 22 točkami pred Partizanom, Radničkim ter Hajdukom. V naslednjem kolu gostuje v Ljubljani enajsterica Reke. Olimpija hoče končno slaviti pred domačo publiko zmago.